

opmærksom paa, at det er meget farligt, naar noget Saadant virkelig skulde blive for Ulor sagt og troet; thi hvad vil Følgen deraf blive? Hvis noget Saadant virkelig blev Tilfaldet, hvis det kunde ske og ske, at en Regjering, naar den ikke kunde faae en Finantslov, som den selv forlangte den, til Punkt og Prikke, tog, hvad den selv vilde, saa blev Følgen, at navnlig alt det Konervative i vor Forsatning blev slaet fuldstændig i Stykker. Det er Noget, jeg ikke kan overse, og som for mig har nok saa megen Betydning. Jeg tror i det Hele, at den Konflikt, som vi nu atter paa Ministeriets Foranledning ere komne i, navnlig og først med Tilfidsættelse af, hvad man hidtil har anset for faste og almindelige konstitutionelle Regler, med tvivlsom Fortolkning eller maatte lige stik imod, hvad man hidtil har anset for Lov og Ret, vil ikke for Folkethinget nær have den farlige Betydning som for Landstinget, thi Folkethinget vil altid reise sig igen. Det har den Magt, som enhver demokratisk Forsamling har i sig selv, nemlig til at kunne faae Befolkningen med sig, og behøver derfor aldrig at være bange for den Udsigt til at komme til at staa uden Grundlag, som en Forsamling maa, der væsentlig er bygget paa, at Traditionerne holdes hellige. Det, der er Konservatismens, Mindretallets og ogsaa Forstefamrenes Styrke i ethvert Land, er netop, at Traditionen og Forsatningen holdes saa strengt hellige som muligt. I det Dieblit, man kommer bort deraf, ere disse Forsamlinger fuldstændig magtesløse. Det kan være, at den reaktionære Politik i Diebliffet kan trives ved noget Saadant, men i Virkeligheden vil det i Længden blive alle disse konservative Kræfters fuldstændige Død og Undergang. Jeg behøver blot at bede Dem tænke Dem, at det f. Ex. engang kom et Ministerium, som var uenigt med Landstinget. Det behøver ikke derfor at være noget demokratisk Ministerium. Det kunde meget godt være et Ministerium, der paa Grund af en særegen Uenighed og andre Strømninger og Interesser end dem, der nu gjøre sig gjældende, var stærkt paa Kant med Landstinget. Hvad vilde Landstinget kunne udrette lige overfor en saadan Regjering, naar man havde faaet den Praxis slaet fast, som den ere de nuværende Regjering stadig har arbejdet paa at staa fast? Det er jo det Æneste, den har arbejdet paa i al den Tid, den har været ved Roret, thi det er jo overhovedet det Æneste, den har udrettet paa alle mulige Omraader. (Modsigelse). Ja, det er et Faktum; det tror jeg, Regjeringen selv vil indrømme. Der er intetsomhelst Omraade, hvortil ubadtil eller indadtil, hvor Regjeringen har udrettet Noget, undtagen netop her paa Forsatningens Omraade, hvor det er lykkedes den at forvirre Retsbevidstheden og bringe Mistillid tilstede i en Grad, som ingen anden Regjering har set sig istand til. Men naar dette skulde lykkes

Regjeringen, og det er altsaa dertil, at dens Politik stræber hen, da vilde Landstinget under den nævnte Forudsætning være stillet fuldstændig magtesløst. Det vilde ikke kunne gjøre sin Indflydelse gjældende paa nogenomhelst Maade, thi det havde jo ikke engang i sin Magt at anlage Regjeringen. Hvis Regjeringen altsaa havde Folkethinget paa sin Side, kunde Landstinget negte Finantsloven, negte enkelte Bevillinger, komme med Adresser, gjøre, hvad i al Verden det vilde; det vilde kun ganske rolig blive let af, det kunde aldeles ikke opnaa Andet; thi det havde ikke som Folkethinget Befolkningen bag ved sig — det har et Forstefammer aldrig — og det havde heller ingen Anklageret, saa, naar Folkethinget rolig lod det passere, maatte Landstinget sidde og finde sig i det, som Folkethinget og Regjeringen vilde have. Landstinget har i vor nuværende Forsatning kun en eneste fast Grund, hvorpaa det kan bygge sin Indflydelse, og det er den bestaaende konstitutionelle Ret. So stærkere den hævdes, desto stærkere hævdes de konservative Interesser; jo mere den derimod konfunderes og svækkes, desto mere svækkes og konfunderes Konservatismen her i Landet. Hvad er altsaa Følgen af, at saadanne Ting siges og udbredes som sund og fornuftig Maade at føre Kamp paa? Følgen er, at man undergraver Forsatningens konservative Karakter. Jeg tror, at det vil være overordentlig ødelæggende, og jeg kan ikke ret tænke mig, at den høie Regjering selv skulde være tilfreds med, at saadanne Ting siges, og at dens Optræden og Politik kan forstaaes paa en saadan Maade, som den virkelig er bleven forstaaet paa, tilbels ved dens Benner's mindre heldige Maade at udtale sig paa. Jeg fremhæver det derfor heller ikke som nogen Anke mod Regjeringen, thi jeg gaar ud fra, at den vil holde sig de konstitutionelle Regler efterrettelig. Og hvad der saaledes er sagt og udbredt, ikke af Forsatningens sande Benner, men af Regjeringens gamle Benner (Afbrydelse) . . . ja der er Forskjel derpaa, thi Conseilspresidenten har i sit Telegram udtalt, at han for Frentiden vil søge sin Støtte hos Grundlovens sande Benner, altsaa noget Andet end Regjeringens Benner fra 1877. Disse have nu sagt Ting, som de hellere skulde laadet være at sige. Jeg tror, det er rigtigt, at der nedlægges en Protest derimod. Til Slutning vil jeg blot anbefale, at man, hvorledes og hvorlænge end denne Kamp nu skal føres, ikke gjør sig skylbig i Overdrivelser ved at give det Udsæende af, at den føres om Ting, som den ikke føres om, og at man fra alle Sider er enig om at føre den rolig og strengt paa Lovens Grund.

N. Andersen: Det var ganske vist at vente efter Udsæendet af de sidste Balg, at den Stemning, som kunde antages at være tilstede hos det seivende Parti, vilde give sig Luft under